

Johann Sibrand Joachim Schuckmann

**Amplissimae Facultatis Iuridicae Decanus inq[ue] Patria Universitate Senior
Joannes Sibrand/ U.I.D. & Decret. P.P. Suo Totiusq[ue] Collegii Iuridici Nomine
Ad Disputationem Inauguralem Praenobilis ... Iuris Candidati Joachimi
Schuckmanni Rostoch: Pro consequendis summis in utroque iure Honoribus
atque Privilegiis In Auditorio Maiori, Die XI. Februar. CI ICXCII. Horis Consuetis
habendam Magnificum Dn. Rectorem, Utrisq[ue] Reipubl. ... Senatum:
reliquosque Omnes Omnium Ordinum Cives Academicos Literatos Istorumque
Fautores ea qua par est observantia, officiosissime invitat**

Rostochii: Wepplingius, 1692

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn732455391>

Druck Freier Zugang

RU jurist. 11. FEb. 1692

Sibrand, Johannes /a

22
482
Q. F. S. F. Q. I. N. 7.
Amplissima Facultatis JURIDICÆ DECANUS
inq. Patria Universitate Senior

JOANNES Sibrand

U. J. D. & Decret. P. P.

Suo Totiusq. Collegii Juridici Nomine
AD

DISPUTATIONEM INAUGURALEM

Pranobilis Clarissimiq. Juris Candidati

JOACHIMI SCHUCKMANNI

ROSTOCH:

Pro consequendis summis in utroq. jure
Honoribus atq. Privilegiis

IN AUDITORIO MAJORI,

Die XI. Februar. MDCCXCII.

Horis Consuetis habendam

MAGNIFICUM DN. RECTOREM,
Utriusq. Reipubl. Nobiliss. Amplissimumq;

SENATUM: reliquosq. Omnes Omnium Ordinum Ci-
ves Academicos Literatos Istorumq. Fautores

eâ q. par est observantia, officiosissime
invitat.

ROSTOCH.

Typis JOH. WEPPLINGII, Univers. Typogr.

1692

Unde nunc beatas fore Respubl. si aut Philosophi regnent,
aut Reges philosophentur, celebrata passim Platonis summi
illius philosophi sententia, ab aliis laudata ab aliis vi-
tuperata. Cui prorsus gemina Prudent. Lib. I. contr. Sym-
machum: Fortunata Res erit publica, si aut sapient. Re-
ges, aut regnaverint sapientes. add. Sap. 6, 16. Quam si ac-
cipias de Theoretica, dogmatica & simulata, schola in-
serviente non vicia, multo minus Reip. ut paucis muta-
tis Sen. Ep. 106. in fin. nostra faciamus, quæque veras
ne skeleton quidem vel umbra. Scur. l. Diff. pol. I. 7, 34. quæ de Piscart. obs. Hist.
pol. 2, 1. pro ridiculo eandem habitam demonstrans. V. Agell. N. A. 9, 2. Sen. ep.
45. 48. 106. 109. improbatam & D. Paulo ad Col. 2, 8. Contra si intelligas pra-
cticam architectonicam & veram in re consistentem; quæ de Plin. Ep. 1,
10. Piccart. 17, 1. vera, quæ in nostro jure philosophia, oppositivè ad simula-
tam l. 1. pr. ff. d. j. & j. definiturque rerum divinarum atque humanarum
notitia S. I. Inst. de J. & J. cujus & cultores Sacerdotes adpellantur l. 1. §. 1. ff. de
j. & j. consistens in scrutatione secretorum Reip. Strad. d. B. Belg. dec. 1. L.
5. p. 266. estque fons juris & omnium LL. juxta quam Principi opus, regimen
ne Labyrinthus, scire, posse, velle, regere. J. A. Cemen. de uno necess. c. 7. Tb. 15.
Prov. 14. 599. 620. 8. Sap. 6. quæque destituti, in SS. pueri audiunt, Eccl. 10, 16. v.
Reinking. Bibl. Pol. 2, 3. Quamvis & in vera hac, cum Agricola ap. Tac. in
ej. Vit. c. 4. tenendus modus. V. Lips. pol. 1, 10, 16. Bernegg. ad Tac. qu. 174. &
verè, ex mente Pacuvii, paucis philosophandum. Agell. 5, 15. odio quippe habendi
homines ignava opera, philosopha sententia V. Piccart. 17, 2. Apage a. Lici-
num Imp. ἀναλφάβητος (quo de V. exactum judicium Casaub. in pref. ad
Polib.) literas vocitantem pestem & calamitatem publicam. Non hominis sed
bonæ vocem hanc olim judicavit in simili, Alphonsus Arragon. Rex. Ast ma-
gis admiratione dignus Ludovicus XI. R. Galliarum, quod teste Emil. L. 10.
Filium Carolum voluerit omnium bonarum artium rudem; necesse in con-
siliis capiendâ refractor & tenacior sui sensus; id quod & adsecutus, cum
suo & subditorum maximo damno. De Agrippina Neronis matre Suet.
ton. in ej. V. c. 52. quod cum a philosophia averteret, tanquam Imperaturo contra-
riam, quæ & ob hanc stultitiam pretium tulit. Lips. Pol. 1, 10. in f. not. Ma-
rii enim quod attinet exemplum ap. Sallust. laudi sibi ducentis græcias non
didicisse literas hypothesi is inservit. Longe alia mens & diversa laudatis.
Imper. M. Antonini, qui ob indefessum studiū nomen sibi adscivit philosophi.
mi Nov. 22. c. 19. in fin. ubi Gothofr. Quod & philosophi nomen promerit-
tus Leo Orientis Imp. cujus Nov. & hodiernum de illius testantur studio.
Sic Tacito Imp. teste Vopisc. in ej. V. adclamavit Senatus. Quis melior quam li-
teratus Imperator. Quam alii Imp. delectati fuerint consortio Ictorum,
quos nunquam à latere dimiserint, constat passim ex historia, &
Plura

plura ejus rei adducere exempla, tam foret facile, quam quod facillimum. Sed quæri posset, quænam philosophiæ pars Principi potissimum excolenda? & constat eam, quæ venit aliàs nomine Architectonicæ, de cujus quidem dignitate & præstantia latius *Hent. jul. Sæurl. diff. pol. i.* cujus specimē cedro digniss. exhibet vere Regium, Jacobus Angl. R. in *Δωρε βασιλικῆ* opere maximè huc spectante. Qvalis autem hæc *V. Cowring. de Civ. Prud. c. 9. p. 179. /q.* aliter eandem describunt *Horn. Pol. Archit. proom. c. 4. §. 2. Clasen. nos. ad §. 5. Pol. Comp. proleg. p. 13.* ad quam comparandam imprimis requiri *Φιλομῖαν, Φιλαληθείαν, εὐφῦαν,* (qva de late *Rachel. in altera mantissa ad differt. de I. N. G. G. inscripta de bonaindole* ἀγχινοῖας, quæ contrarium agnoscit *ἀντιστήσιαν d. l. p. 252. 256. G. 262.* qui nec parum censet conducere *Φιλομάθειαν.* Spectat & ad eandem, prudentia *βουλευτική, νομοθετική & δικαστική* de quibus *Hornej: Phil. Mor. L. 4. c. 3. G. 4.* Plurima lectu digniss. & hæc ipsa qvatenus huc spectat *architectonica*, qva in omnibus quid deceat sapienter videt, & ex omnibus optima quæq; eligit. Cujus quidem oculus *intellectus: delectus a. q. s. manus.* Ille omnia videt, prospicit, scit & intelligit; quæ rursus officii, loci, temporis aut personæ, facienda vel omit-tenda. Hic autem honesta ab inhonestis, utilia à noxiis, justa ab injustis internoscit & selegit & ad præsentia adcommodat. Cujus si respicias Efficientē est *hypothetica* illa sapientia cœlestis, per quam Reges regnant *Prov. 8. 15. /q.* Hinc profitentur Principes se gratia Dei tenere sceptrā, qva de formula *Beemann. Not. dign. 1, 3, 6.* uti finis *Reip. Salus*, ad quam, qva via grassandum, paucis ex mutis dabo DD: *Sapientia* quæ hujus salutis α & ω se nec vocata offert, res uti maxime ardua, sic ardentissimis exemplo Salomonis R. exoranda & impetranda precibus *1. Reg. 3. Jac. 1, 5. (β) Pietas* & verus Domini timor, sapientiæ qvi audit initium *Prov. 1, 7.* Hinc illi subjicienda decantata illa *stans Ratio. Marlian. Theatr. Polit. c. 13. (γ)* Continua cum prudentioribus *Conversatio* *Prov. 13, 20. Marlian. Th. Pol. c. 16.* qvare & olim doctos Principum adhibitos mensis videre ap: *Piccart 17, 5. qui /q. c. 6 μονοφασίας* Principum maximopere improbat *add. Gebhard: Sürst. Etschr. part. 1. in proom. (δ) διδασκαλία* & proba institutio, quantum *Reip. vel profutl. obsit,* videre ap: *Sæurl: diff. Pol. 4.* qvi hanc merito refert inter causas Conservantes *Remp. inq; ea ejus conlocat fundamentum, quod sit βάσις omnium tum virtutum tum vitiorum.* Hinc *Richier. Axiom. Oecon. c. tripode* quasi, si de futuri seculi *Republ. prognosticon queris, juventutem & educationem respice, ac inde fausta l. infausa ominare.* Veritatem hujus effati satis præsentia adprobant tempora & futura testimonium longè præbitura luculentissimum. Hinc & istæ lacrymæ, quod neglecta institutione, cruda studia in Academiis & consequenter forum, utinam & non Ecclesiam protrudantur, ut non male neglectus scholarum trivialium, à Politicis adnumeretur causis *rempubl. conrumpentibus.* Sequitur inde ultro (ε) requiri *Prudentis*

) (ε

Ephori

Ephori (cui quantum debéant subditi *V. Gruter: Disc. in Tac. part. 1. D. 6. p. 47.*) informationem fidelem, qva de quidem non pauci prostant libri *Reinhardi Lorichij* & aliorum, qui tñ: rem non videntur conficere. Uti aliàs de studiis Principum per Saturam qs. qvædam notabilia & forsan magis ex usu, congesse-
rent Piccart. O. P. H. 1. 5. Chokier. Tb. Pol. 1. 10. Bernegg ad Tac. qv. 172. & 174. uti, quanti antiquitus hæc sit habita, exemplū docet *R. Maced. Philippi ap. Agell. 93.* & notæ querelæ *Maximilian. I. Imper: de suo Præceptore ex Cuspin.* Quantū itē profuerit *Neroni Ephoria Burri & Senecæ*, qvinquenniū ejus declarat, qvōd & in proverbium inde abiit, qui tñ. patu-
 las præbens aures adulatoribus, mox degeneravit in Tyrannum, suoq; ex-
 emplo docuit, magistratuū initiū sine plerumq; esse melius. Qva de re *Grut. Disc. in Tac. P. 1. D. 4. pag. 28.* (Z) *librorum præterea selectorum* creberrima lectio,
 & linguarū cognitio maximè conducit, præsertim hoc scribaci seculo, ubi secundū
Lotich. innumeri toto venduntur in orbe libelli, optima de multis qui legit, ille sapit
 ubi ex sacris palmā reliquis præcipiunt, *Prov: Salomonis, & Syracides, v. Conr. de Civ: prud. c. ult. Lips: Pol: 1. 10. in not:* ubi & alia huc conducentia adfert; Commen-
 dando imprimis *Plutarch:* auctore Gallorum proprium. de *Seneca & Episteto, Lo-
 hausen in præfat. des verfolgten Davids* in quibus quid potissimum sectandum, suo
 monstrat exemplo *Augustus Imperator*, apud *Sueton: in ejus V. cap: 89.* verba
 adscribam: in evolvendis utriusq; lingua auctoribus, nihil æq; sectabatur, quàm
 præcepta & exempla, publicè vel privatim salubria, eaq; ad verbum excerpta, aut
 ad domesticos, aut ad exercituum provinciarumq; rectores, aut ad urbis magi-
 stratus plerumq; mittebat, prout quique monitione indigerent, v. *Bernegg: pr. qv:
 ad Tac. & Grut. disc: ad eund. præfat: ad Bongars: id qvōd fieri sseverat medi-
 ante pittaceo de qva voce Brissou. de verb: sign: & Wower ad Petron: Arbitr: pag.
 417. nec non Casaub: ad d. Sueton: loc. unde & præterea constat, inprimis histo-
 riarum conducere lectionem, qvâ de re omninò inspicere meretur digressio de insigni
 commodo literarum cognitionis in Principe Cominaus 2, 6. p. 113. edit: Cass:
 Bartij; De morali philosophia post alios Lips: Polit: 1. 10. Principem, inquit,
 probum moribus, ingenio modestum, constantem adversus metum, æqui a-
 mantem esse publico expedit, & hæc alia per doctrinam inferuntur: In hunc finem
 possent commendari Bernit: de prudentia polit: comparanda. Vir politic: Jo. ab
 Affeln. Christoph. Coler. de stud: polit: & ejusdem argumenti Grotij Epistola. Job:
 Casellii. hic quondam Professoris, post in Alma Julia celebratissimi & ἐν ἡμετέροις,
 Conringii propolitica. & de Civili prudentia. παρὰ Πολιτικά G. Schioppij, cum no-
 zis Conringii. Naudæi Bibliographia polit. Clapmarii nobile triennium; quæq; nu-
 pere lucem adspexit Bibliographia curiosa, nec non Bibliotheca Polis. contrasta.
 Ex quibus selectus omninò foret habendus ab illo, qui studiis principalibus præfe-
 ctus: sed de his affatim; Instillandas a. à teneris virtutes, regnatrices præprimis,
 nemò negaverit, qvōd vitæ hæc moderatrices, Principi proin maximè necessariae,
 tum ob præstantiam, tum ob pulchritudinem, vid *Lips: 1. 11.* Cum, nihil magis aptum
 hominu*

hominum conciliare animos, adq; suos ad jungere usus, quod ex veteribus egregiè demonstravit *Xenophon*, quem eam ob causam nunquam è manibus deposuit *Scipio Africanus*, notante *Conring: de Civ: prud: cap: 14. pag. 300.* Conducit praterè ad id *Plinius in Panegy. ad Trajan. M. Antoninus de se ipso ad se ipsum. Guevarra Horol: Princ: Rittershus. in Specul. Princip: civiliter boni. Specul. boni Princip: Bernegg. Strauch: de virtut: quarū luce radiat, qui pater patria saluatur, hinc Ausonius qui rectè, facit, non qui dominatur erit Rex.* Et ut paucis per partes eamus, videmus principis exemplum, normam esse & regulam subditorum. latè *Lacer: de Cens: 2. 1. & mores Principum mores populi Gruter. disc. ad Tac. P. 1. p. 47. ad 63. Jacobus Angl: R. A. B. passim. Imo totus componitur orbis, regis ad exemplum Claud. de Conf. Honor. 4. v. 299. Camer: Hor: succis. 1, 66. Scip. Amirat. ad Tac. 3, 9. f. 10. Gebhard. Gursl. Etsch. P. 1. L. 1. c. 11. Piccart. 9, 8. verbo, Rex velit honesta, nemo non eadem velit. Virtutum a. Cardinal. principalis JUSTITIA Lips. pol. 2. 10. segg. 5 Mon. Pol. 2, 9. Schokier. Thes. pol. 2, 1. segg. Marliang. theatr. pol. c. 2. hujus fundamentum FIDES quā de Lips. Pol. 2, 14. Schok. 2, 12. segg. Septal. de nat. stat. 2, 12. Marl. c. 14. Piccart. 18, 7. Hisce affinis PIETAS, quippe Justitia & pietas turæ sunt principis artes. Reink. Bibl. Pol. 2, 32. Hinc symbolum Christiani IV. R. Daniæ, REGNA FIRMAT PIETAS Id. d. 1. ax. 71. & Imp. Justinianus PII nomen, (quod hodiè sordet, maximè, ob exosum *piccistarum*) adsumsit, cujus lacinia ac soboles, teste Lips. 1, 5. CONSCIENTIA, hujus vel ideò non minus habenda ratio, quod conscientia iis propena, qui supra penam. Grut. disc. ad Tac. P. 2. p. 78. ad 87. Vincet. Turetur. Philippi IV. R. Hispan. Capellang Parallel. Etb. & Jurid. dissert. 1. pag. 12. ob injustitiam contra regnum transfertur de gente in gentem Reinck. B. P. 2, 30. Esra. 9, 7. CLEMENTIA, Lips. 2, 12. sq. Schok. 2, 5. Marl. C. 3. Bern. ad Tac. qu. 170. BENEFICENTIA Pice. 12, 2. Lips. 4, 8, 17. segg. VIGILANTIA, Marl. c. 5. sq. CONTINENTIA Marl. C. 8. COMITAS Grut. ad Tac. P. 2, p. 18. MODERATIO, qua quandoq; plura quam vi componuntur, id p. 30. qui tale inde colligit Axioma *peragi moderatione, de quibus vis desperabas.* de AFFABILITATE Reinck. B. P. 2, 46. num & SIMULATIO & DISSIMULATIO? vid. Bernegg. ad Tac. qu. 182. Comes demum virtutis PRUDENTIA Lips. pol. 1. cap. 7. quæ actionum humanarum regina & directrix. Estque 1. domestica 1. Civilis, ad illam spe & stat *Oeconomia administratio*, de qua Reinck. B. P. 2, 55. segg. & peculiari tractat. Obrecht. politische Dencken/ von Verbesserung land und leute. Partes prudentiæ memoria, intelligentia & providentia, quæ ab Egyptiis quondam designata *sepectro regio, predicto oculo*, nota quadam Hieroglyphica, aliàs etiam per *Janum bifrontem*, nec non *Centoculum Argum*. Hanc gignit usus & memoria, Lips. 1, 9. Hæc conciliat amorem, timori longè præferendum, Marl. C. 4. Bern. ad Tac qu. 207. & Politici passim: Imprimis a. juxta hanc Philof. attendendum venit ne nimis alta exemplo Alphonfi R. Arragon. affectando (quod & quidam de R. Angl. Jacobo sentiunt) remp. negligat Princeps, aut vilis nimis, aliorum sese exponat contemptui, Natura hujus Philofoph. archit. quod non tam doceat*

doceat agere, quam agentibus præsit & ad officium compellat, leges præscri-
 bendo, privilegia concedendo, quæque id genus alia. vid. D. R. *Jacob. R. l.*
2. p. 62. Objectum hujus Philosophiæ *res divina & humana*. Cognitio autem hæc
 sacrorum de qua *Marl. C. 17.* maxime necessaria, quod in omni Republ. pri-
 mum *curationem divinorum*, teste *Aristotel. pol. 7, 8. Lips. 4. 2.* cujus quasi
 rami, *rectus de DEO sensus & cultus*, posterior rursus, vel *internus* vel *exter-*
nus, ille in animo, hic per ritus exprimitur & gestus. *Laëzant. instit. 2, 30. & 4. 4.*
 Non autem parum apud subditos valere pietatis & religionis vel præsum-
 tionem, locuples testis *Claud. Sefell. de republ. Gall. lib. 1. fol. 7. sqq.* Imò ipse
 Machiavellus pessimus alius Doctor, suo id svadet Principi. Est autem *Theolo-*
gia vel *naturalis* vel *revelata*; de illa Clasen Tribus libris & alii. de religio-
 ne Christiana ejusq; veritate *Marfilius Ficinus Florentinus*, *Platonica Phi-*
losophia Brennus instaurator postq; illum *Ludov. Vives Hispanus. Philippo*
Mornaus Gallus & Belga Grotius, paucis demis erroribus lectu digniss. Et
ipse qvidem obscurius tractavit hanc materiam, ille curiosius, hic doctè & e-
 gregiè prorsus, pro ingenii vastitate quæ maxime pallebat. De *Theologia* por-
 to *Jstorum*, videndus *Windecimus*: uti *Haberkorn*. De *religione Jstorum*, cumq;
 ab ea omnis resulter felicitas, meritò tractanda ex merito, etiam à Principe,
 quam qvidem, hodiè in tot partes & sectas distractam, dolendū maximopere,
 & optandum tandem varia variorum sectariorum silere nomina, Cui Princi-
 pali auctoritate mederi malo unicè poterit. Nec minus vel ideò tangit Prin-
 cipem quàm privatum quod *Job. 5. 39.* cuivis legi præcipiatur SS. add. I. *Theff.*
5, 21. Act. 17, 11. vid. *Pufendorf. de Hab. R. C. ad vit. Civ. Brun. de I. E. 1, 2, §. 3.*
 ubi exactam religionis requirit ac confessionis, tum suæ, tum dissentientium
 cognitionem. Idem *Conr. de Prud. Civ. c. 13. p. 205. sq. nefe patiatur decipi ab*
Atheis. quam tamen & hic magis agnoscimus *architectonicam*. *Beeman. Med.*
Pol. 17, 5. sq. & Par. pol. 17, 5. an autem Princeps sacre vacare, administrati-
 oni possit. *Vid. Lampad. de J. P. P. 1. §. 25. & ad eund. Conr. p. 29.* diversum,
 sentientes, ob locum *1. Sam. 13, 9. & 2. Chron 26, 16. v. tn. Brun. d. l. §. 14. Beem.*
par. Pol. d. l. §. 8. Ideoq; sunt qui Regi Angliæ Henrico VIII. vitio vertunt, quod
 calamum strinxerit in megalandrum Lutherum, solis quod discipulis data
 clavium sit potestas, *Matth. 16, 19. Job. 20, 23. Apoc. 3, 7. Reink. Bibl. P. p.*
1. 2. 2. 1. Religionis quod concernit controversias; vel circa essentialia, l. ac-
 cidentalialia, Principi competit decidendi facultas. *Brun. I. E. 1, 2, 12.* Concilia
 & Synodos adornando, iis præsidendo, votumque decisivum juxta normam
 Philosophiæ Architectonicæ ferendo, frustra renitentibus Pontificiis, singen-
 tibusq; animam Imperatoris Justiniani, in purgatorio diu detentam, quod
 sibi arrogarit facultatem sacras condendi Leges. An autem in una Republ.
 non nisi una sit toleranda, ceu censet *Lips. in dial. de un. rel.* non una omniū
 sententia, vid. *Cornher. ad Lips.* qui & varios ex sacris collegit animadverten-
 di in dissentientes modos, interim negari nequit, Principem sumere potnam à
 refracta.

fractariis, ut Dei Vicarium, & Custodem utriusq; Tabulæ: Nulla enim demta hæc potestate, foret controversias componendi facultas, quod semper adversus Judicem sint excepturi. Testantur hoc tempora priorum seculorum, & inde secus propullans absurditas, nec Principi ut personæ publicæ hoc ulla ratione adimi poterit tanquam in personam privatam, modo ad normam fiat Sacrae Scripturae adhibitæ, Viris divini humaniq; juris peritissimis *Reink. D. D. 2, 23. seq. Lips. 3, 5, 2. N. Berneg. ad Tac. qv. 56. Becler. de passag. p. 10.* quod satis constet, esse Ecclesiam in republ. & Jure territoriali ad Principem cum ipso transire territorio, hætenusq; Pontificios m. f. detentores fuisse, ut rectè hoc nomine revocatum, & Jus Episcopale restauratum. Inde & ad Principem spectat interpretatio Symbolorum Authentica, ad stipulante præmissis SS. uti pluribus videre apud *Grot. in op. possib. de Imper Summar. poi. circ. sac. Tabor. de reg. Imp. Eccl. It. Stöffer de poi. pol. circ. sac. cui & ad stipulatur §. 48. art. 5. Instr. pac. Osnabr. Rhet. 7. Publ. 2, 3, 35.* Solet quoque in quæstionem venire, quò se usq; extendat hæc Philosophia Architectonica, in rebus divinis præceptionibus repugnantibus, vid. *Reink. D. D. 2, 25. Becm: par. Pol. 17, 5. Br. L. E. 1, 2, 30, inf.* uti autem adiaphora ordinantur ad Principis jussu, ita multò magis ad eundem pertinet, cultus externi ordinatio, quod id habeatur Juris naturalis s. gentium, nec non divini, 1. *Paralip. 13, 2. 2. Paralip. 2, ad 6. 2. Paral. 20, 3. Gleges Cod. passim. Eitel Griedr. von Heerden Proëm. De Disputat. Theologicis V. Lips. ad 4, 3, 14. Br. J. E. 1, 2, 20.* uti certamina & contentiones de religionis capitibus parum ædificare evincere conatur *Piccart. 1, 5.* porro scriptionis ratio postulatet promoveri pedem ad notitiam Philosophiæ hujus Architectonicæ humanam, ubi sese ultro offert scientia Juris Nat. Gent. & Civ. ut ad illius normam & conformitatem, subditorum dirigantur actiones / 1. §. 1. ff. d. I. & I. ubi circa prudentiam Legislatorem attendere liceret tam ratione Principis quam in hunc finem adlectorum; Unde ad curatam in Principe requirit peritiam rerum Civilium *Conr. de prud. Civ. c. 11. p. 252.* Idque tam publici quam privati, nec non Provincialium & Collegiorum, ratione dijudicationis, sint ne sc. honesta & Reipubl. conducentia; quæ porro se extendit ad Consiliarios, de quibus *Hyppolit: de Collib. Laurent. Grimal. aliig.* Ast spatium plagellarum jubet receptui canere, quod pene Programmatæ commentario nostra excesserit modum, quo me veteris studii abduxit jucunda recordatio, cum & pluribus hanc deducendam sibi Philosophiæ moralis partem sumserit *Clariss: DN. Candidatui* & quidem ad normam Decalogi, methodum laudatam *Boesler: Delanchi:* etiam *Chyreo* nostro, De cujus porro vita, more s. vito, & studiis. Est autem natus in hac nostra Alma Viro *Excellentiss. & Consultiss. Conrado Schackmanno*, J. Cto quondam famigeratissimo, quiq; ut liber noster statutorum testatur, aliquando *Substituere* vices gessit, electus demum Adessor Summi Provincialis Judicii, quod tamen obire munus præproperum fatum haud sivit, mortuus n. brevi à nativitate Nobiliss. Dn. Candidati; mater fuit *Anna Catharina Nesenia*, Viri *Ampliss. Prudentissimiq; Joachimi Nesenij*, hic quondam Senatoris gravissimi filia unica, quam à morte desideratissimi Conjugis domum duxit *Vir Excellentissimq; Experientissimq; Dn. D. Georgius Derharding. Archiater Aulicus SERENISS. GUSTAVI ADOLPHI, Domini nostri longe Clementissim.* Affinis dilectissimus. Fautor ac amicus è paucis suspiciendus; quem non expertus *virisum*, sed meritis & affectu verè

parentem, id quod gratissimo ubiq; deprædicat animo., & cui se ea propter *Sal-*
duriorem lege devinctissimum usq; & usq; profitetur: quem & favorem expertus,
ab ejus lectissima Coniuge quam Matris loco semper coluit: Quamvis & multa
tum sese debere tō *παγκρίῳ* Superint. Dn. *Hermanno Schuckmanno*, Antistiti dum
esset in vivis aulae Gustroviensis *primario*, seni grandævo, ut *patrio post urnam*
venerando, lubens meritoq; declarat, multumq; tribuit ejusdem indefessis pro se
precibus; quem etiam adfectum continuatum in ejus posteros sibi gratulatur. A-
vum veneratur *Henricum Schuckmannum*, Antecessorem longè de hac Academia
meritissimum, ex gente Westphala, vagina illa Doctorum hominum oriundum,
Avia fuit foemina lectissima *Anna Sibrandia*, amita mihi parentis loco semper
habita, pauculos ante annos mortua, matrona desideratissima. Studiorum cur-
sum quod concernit Stralsundii, ubi id temporis degebat Dn. Vitricus, Civitatis
p. t. Physicus meritissimus, fundamina indefesso jecit studio, ususq; fidelissima Re-
ctoris & Con-Rectoris illius Gymnasii informatione., Philosophiæ autem, &
juris principia, in hoc hausit Lycæo, usus informatione in prioribus Maxime Re-
verendi & Excellentiss. Dn. *D. Wolli*, tum Logices P. P. & Experientiss. Excellentiss.
Dn. *D. Döbelij*, in quorum ædibus tum degebat. In juris studio Magnific. & Ex-
cellentiss. Professorum Dn. *D. Radovij* & Dn. *D. Lembkeny*, Affinis & Compatri-
& tum temporis Fautorum & Collegarum honoratissimorum exoptatissimorum,
uti & mea quali quali opera, in Opponendo & Respondendo publicè in Exercit.
Brunnem. cum & proprio Marte elaborarit *Dissertat. De Oraculæ verit. Legit.*
masculè defenditando: quamvis nec aliorum Dnorum Collegarum lectiones pu-
blicas neglexerit, sed ubiq; se impigrum Athletam exhibuerit. Subiit & animum
cupido, aliàs adeundi Academiæ, subtitit proin per tempus Regiomonti: po-
stea Lugdunum petiit Batavorum, ubi in primis Excellentiss. Vitriarii singularem
expertus favorem, ubiq; autem Astrææ gnaviter litavit. Lustravit & varia alia lo-
ca; ne Programmatibus habita ratione dicam, de itineribus susceptis, per Germani-
am, Helvetiam, Galliam, Italiam, Angliam, ut mores illarum Gentium cognosce-
ret, Linguasq; addisceret, dum clementissimè admoveretur, *Ephoria Sereniss.*
Principum FRIDERICI WILHELMI, & CAROLI LEOPOLDI, Dnorum
nostrorum gratiosissimorum, qua & ratione potissimum motus, *presens* selegit
thema. Cumq; à novissimâ reverteretur peregrinatione, consilio & svasu ne-
cessariorum, desiderium suum me interprete Ampliss. Facultati debito modo ex-
posuit, & ad examen rigorosum admissus, talem se nobis exhibuit, ut omnium cal-
culo ipsi sit concessa facultas habendi Disputationem Inauguralem: Ut ergo hic
actus reddatur eo splendidior illustriorq; meo & totius Ampliss. Facultatis nomi-
ne, Magnificum DN. RECTOREM, utriusq; Reipubl. Ampliss. Senatam omniumq;
Facult. Dnn. Profess. Ddres Licent. Divini verbi Ministros, Nobiliss. Studios. coronam,
demum omnes literatos & eorum fautores, ea qua par est observantia & humani-
tate invitatos volo, ut magnifica & honorifica sua præsentia, hunc actum
reddere velint illustriorem. Nos vicissim omni studio id
demereri, summo opere conabimur.

Publ. Rostochii Sub Sigillo Facult. Jurid. pridie Calend. Febr. 1692.

plura ejus rei adducere exempla, tam foret faci-
 Sed quæri posset, quænam philosophiæ pars Prin-
 da? & constar eam, quæ venit aliâ nomine A-
 quidem dignitate & præstantia latius *Henr. jul. S.*
 mē cedro digniſſ. exhibet vere Regium, Jacobus
 opere maximè huc spectante. Qvalis autem hæc
 9. p. 179. / 9. aliter eandem describunt *Horn. Pol. Ar.*
nos. ad S. f. Pol. Comp. proleg. p. 13. ad quam compa-
 Φιλομῆας, Φιλαλήθειας, εὐφύας, (qva de late R.
differ. de I. N. & G. inscripta de bona indole) ἀγχι-
 gnoscit ἀνασθησίαν d. l. p. 252. 256. & 262. qui nec
 Φιλομάθειας. Spectat & ad eandem, prudentia
 διοικήσιν de quibus *Hornej: Phil. Mor. L. 4. c. 3.* &
 & hæc ipsa quatenus huc spectat *architectonica*, q-
 at sapienter videt, & ex omnibus optima quæq-
 lus *intellectus: delectus a. q. s. manus.* Ille omnia vi-
 telligit; quæ rursus officii, loci, temporis aut pe-
 tenda. Hic autem honesta ab inhonestis, utilia à
 internoscit & selegit & ad præsentia ad commod-
 entē est *hypostatica* illa sapientia cœlestis, per qua
 15. 9. Hinc profitentur Principes se gratia Dei te-
 mula *Becmann. Nol. dign. 1, 3, 6.* uti finis *Reip. Salu-*
 dum, paucis ex mutis dabo DD: *Sapientia* quæ h-
 vocata offert, res uti maxime ardua, sic ardenti-
 nis R. exoranda & impetranda precibus 1. *Reg. 3. 7.*
 Domini timor, sapientiæ qvi audit initium *Prov.*
 decantata illa *status Ratio. Marlian. Theatr. Polit. c. 1.*
 dentioribus *Conversatio Prov. 13, 20. Marlian. Tb.*
 ctos Principum adhibitos mensis videre ap: *Piccar.*
 Principum maximopere improbat *add. Gebhard*
proom. (δ) διδασκαλία & proba *institutio*, qvantu
 videre ap: *Sceurt: diff. Pol. 4.* qvi hanc merito re-
 vantes Remp. inq; ea ejus conlocat fundamentu
 tum virtutum tum vitiorum. Hinc *Richier. Axion*
de futuri seculi: Republ. prognosticon quarū, Juventu
inde fausta, infesta ominare. Veritatem huj-
 probant tempora & futura testimonium longè pr-
 Hinc & istæ lacrymæ, qvòd neglecta institutioni-
 mias & consequenter forum, utinam & non
 ut non male neglectus scholarum trivialium, à Pe-
 rempubl. conrumpentibus. Sequitur inde ult

) (2

the scale towards document

facillimum.
 um excolen-
 e, de cujus
 cujus speci-
 ἀρχὴ βασιλική
 e Civ. Præd.c.
 . 4. 5. 6. Clasen.
 rimis requiri
 mansissa ad
 trarium a-
 t conducere
 μοδεπική &
 ectu digniſſ:
 is quid dece-
 quidem ocu-
 t, scit & in-
 da vel omit-
 ab injustis
 spicias Effici-
 ant *Prov. 8,*
 , qva de for-
 via grassan-
 & ω se nec
 lo Salomo-
 as & verus
 subjienda
 ua cum pru-
 e & olim do-
 μονοφασίας
 t. part. 1. in
 rofit l. obsit,
 usas Conser-
 ipsis omnium
 oode quasi, s-
 nem respice, ac
 ræsentia ad-
 entissimum.
 a in Acade-
 otrudantur,
 eretur causis
 i Prudentis
 Ephori

483